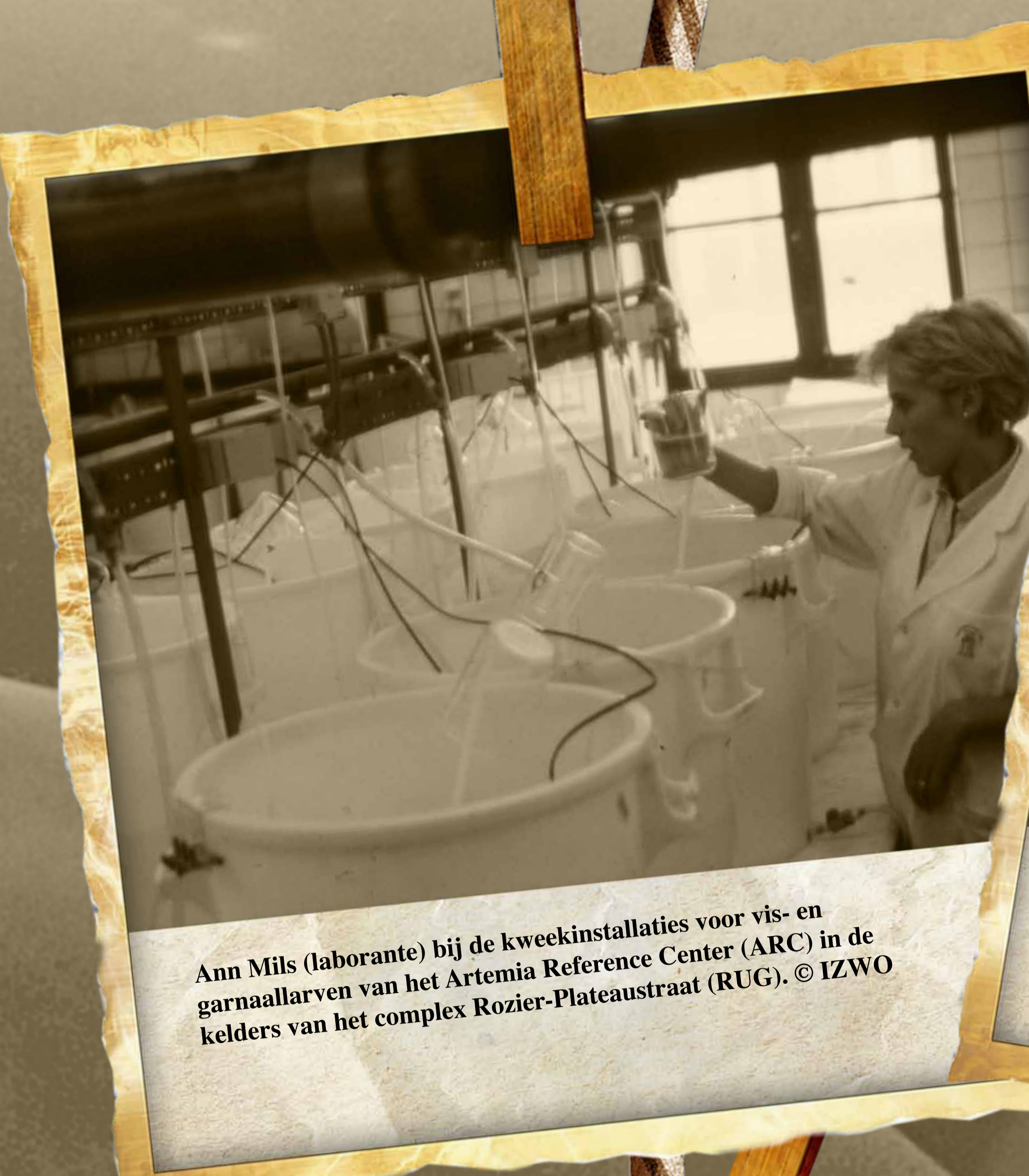

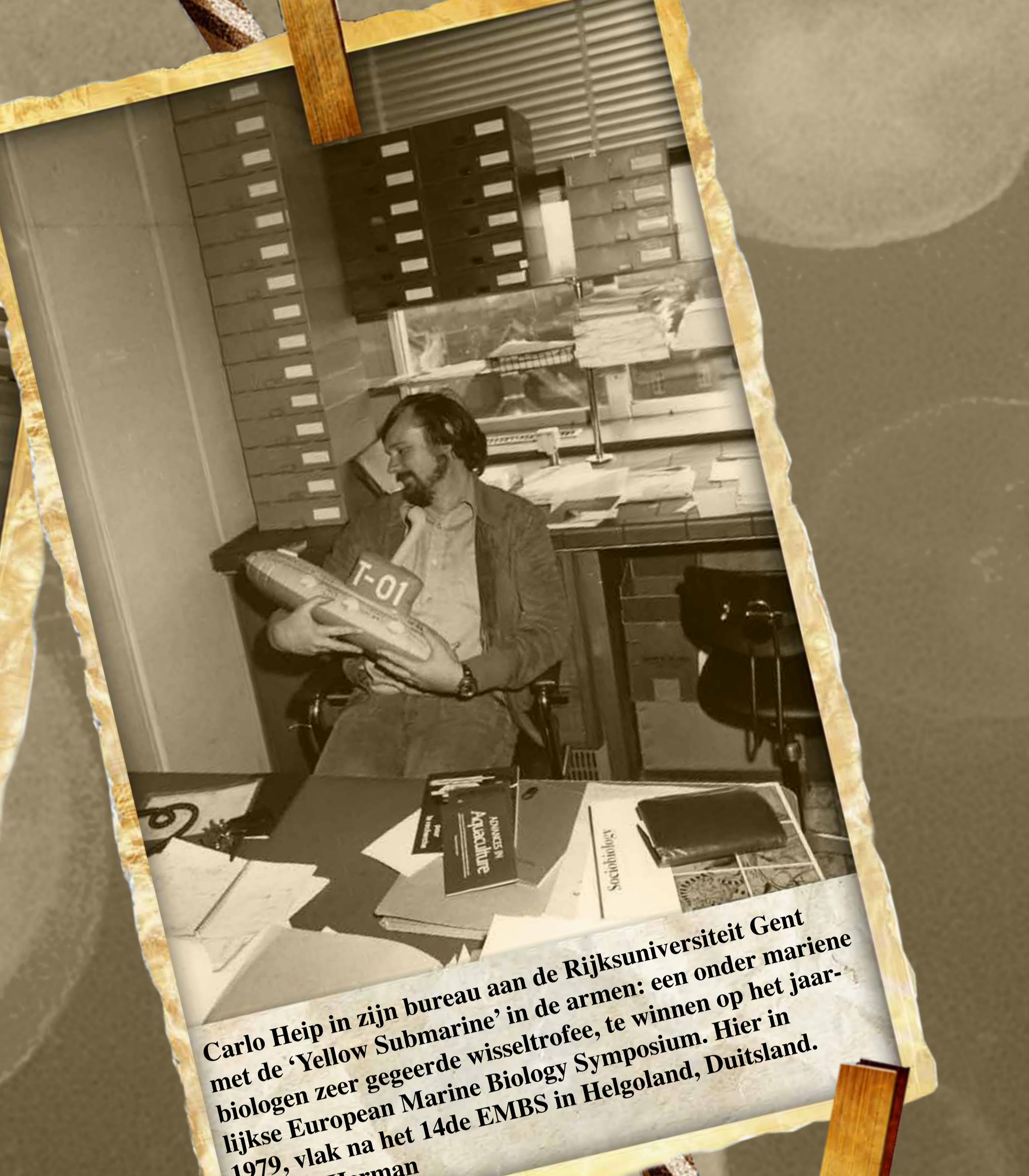
Marien onderzoek 1950 - 2000

Ann Mils (laborante) bij de kweekinstallaties voor vis- en garnaaalraren van het Artemia Reference Center (ARC) in de kelders van het complex Rozier-Plateaustraat (RUG). © IZWO

Zelfgebouwde opstelling voor het meten van het zandtransport op stranden, veroorzaakt door de wind. De windsnelheid in de trommel werd gemeten met sensoren. Door middel van een ventilator verkreeg men de zelfde windsnelheid in de trommel als erblen. Licentiaatstudent Hans Dufourmont ter hoogte van de golf van De Haan (16 januari 1977). © Guy De Moor

Carlo Heip in zijn bureau aan de Rijksuniversiteit Gent met de 'Yellow Submarine' in de armen; een onder mariene biologen zeer geëerde wisseltrofee, te winnen op het jaarlijkse European Marine Biology Symposium. Hier in 1979, vlak na het 14de EMBS in Helgoland, Duitsland. © Rudy Herman

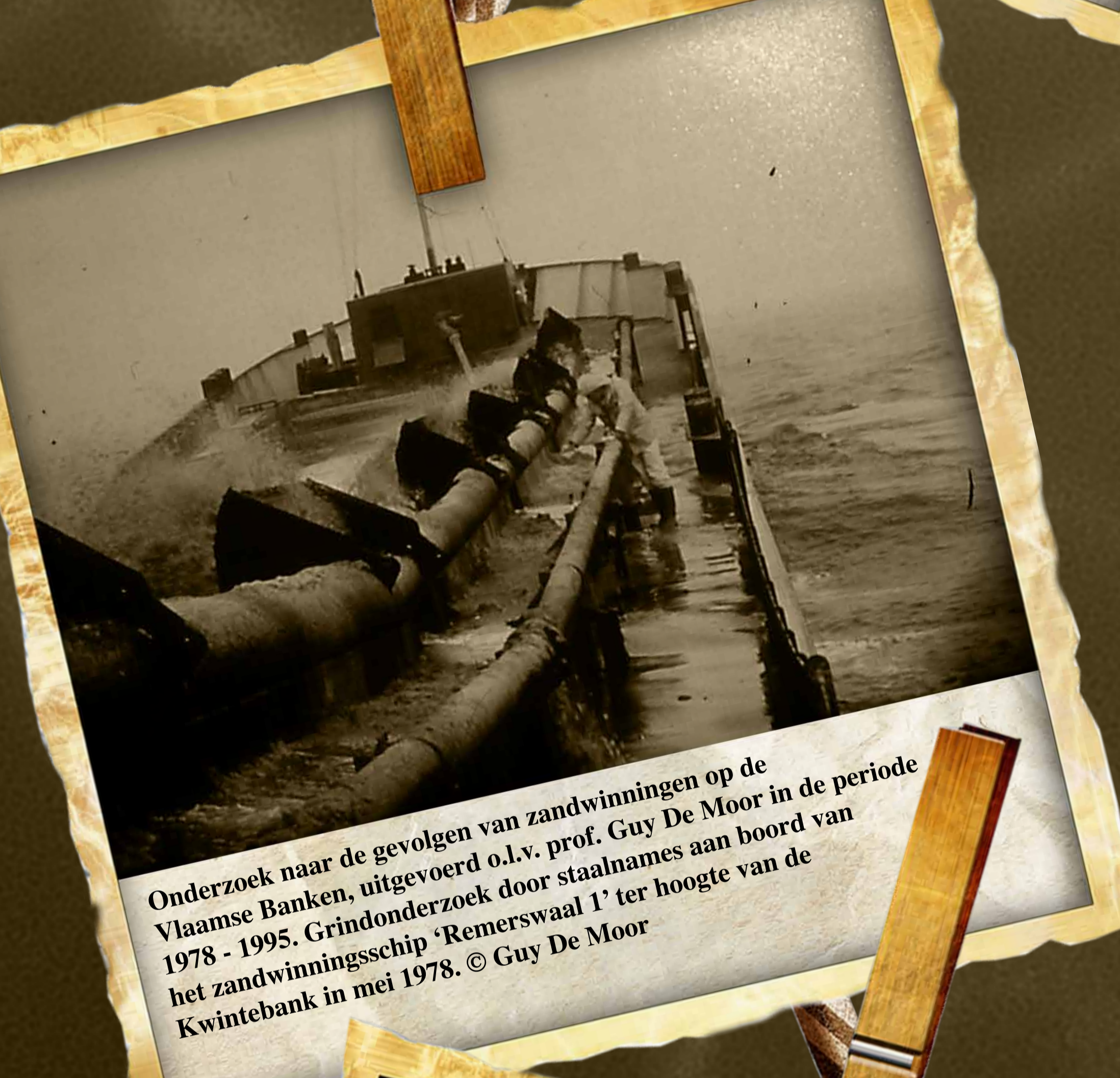
Koning Boudewijn en Minister Daniel Coens brengen een bezoek aan het Laboratorium voor Maricultuur aan de RUG. Guido Persoone en Patrick Sorgeloos geven uitleg. © ARC

De bibliotheek van het IZWO. Deze had de collectie van het Zeewetenschappelijk Instituut (ZWI) overgeërfd. Mony Jaspers (links) en Jan Verboven (rechts). © IZWO

Officiële opening van het 10de European Marine Biology Symposium (EMBS), tussen 17 en 23 september 1975 gehouden in het Casino Jaspers (IZWO), Guido Persoone (RUG), verder onbekend.

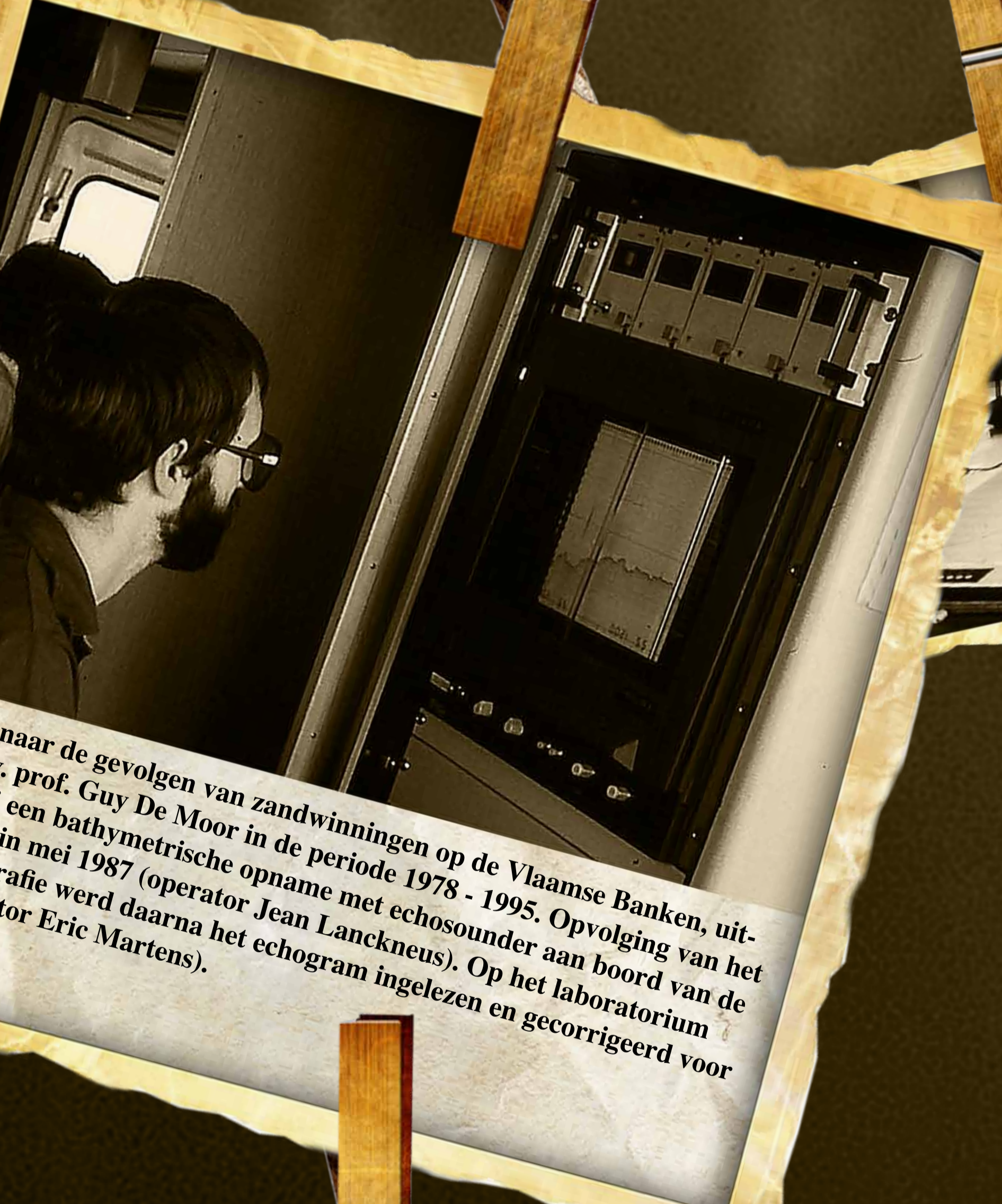
Onderzoek naar de gevolgen van zandwinningen op de Vlaamse Banken, uitgevoerd o.l.v. prof. Guy De Moor in de periode 1978 - 1995. Grondonderzoek door staalnames aan boord van het zandwinningsschip 'Remerswaal 1' ter hoogte van de Kwintebank in mei 1978. © Guy De Moor

Als student op veldstage aan zee. Ook zij hebben het ooit moeten leren... Foto midden: An Vanreusel, Rudy Herman en Jan Govaere. Foto rechts: v.l.n.r. Clara Vanosnael, onbekend (vermoedelijk Patrick Dauby) en Magda Vinex. © IZWO en Rudy Herman

Carlo Heip (links) en Dirk Van Damme (rechts) van de Sectie Mariene Biologie (RUG) bij een Van Veen grijper. Omdat toen geen wetenschappelijke schepen ter beschikking stonden van de Belgische zeeonderzoekers, werden veel stalen genomen met schepen van de Marine (hier een mijneveger, niet 'De Mechetten'). Periode vóór 1984. © MARBIOL

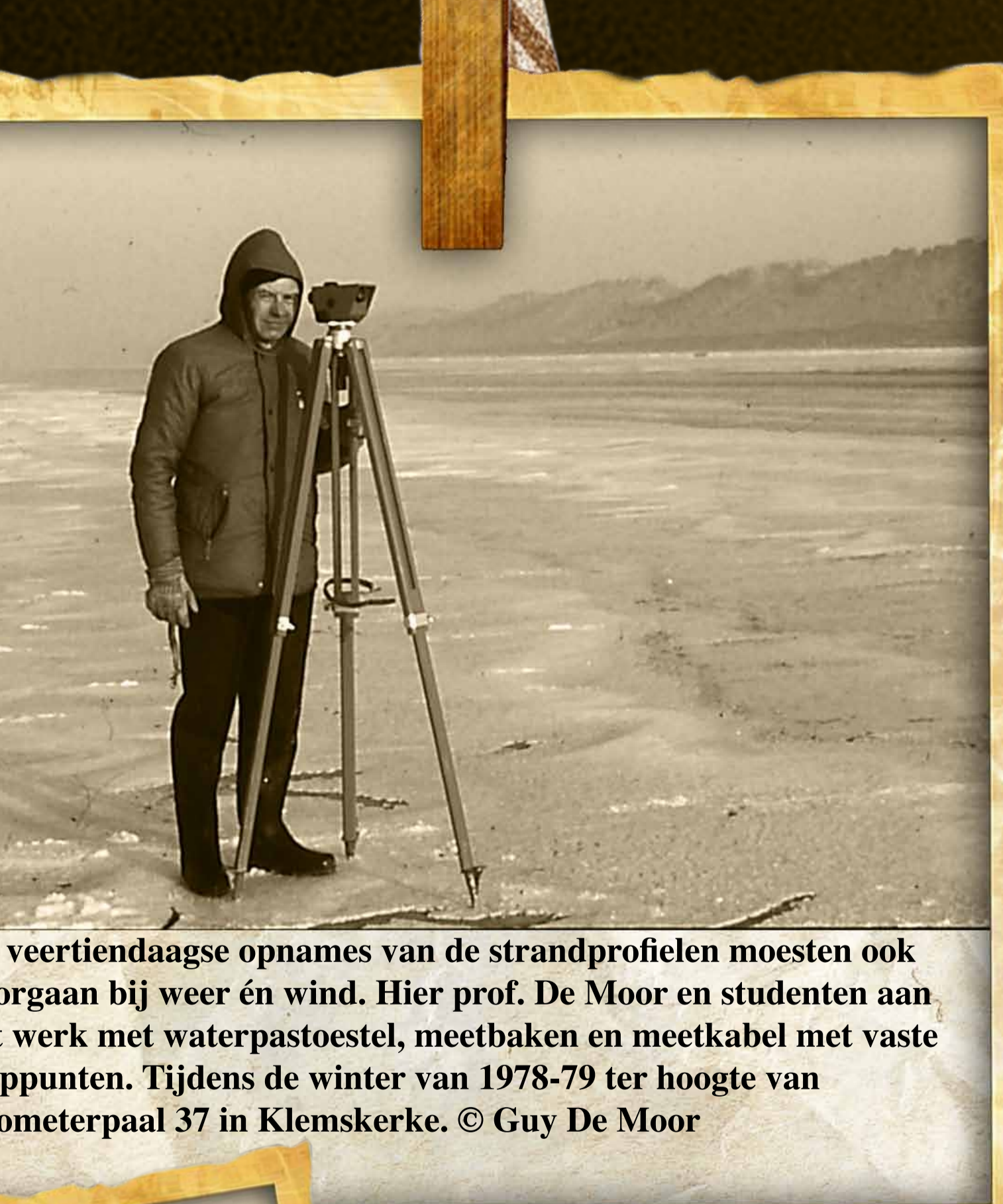
Onderzoek naar de gevolgen van zandwinningen op de Vlaamse Banken, uitgevoerd o.l.v. prof. Guy De Moor in de periode 1978 - 1995. Opvolging van het echogram bij een bathymetrische opname met echosounder aan boord van de R/V 'Belgica' in mei 1987 (operator Jean Lanckneus). Op het laboratorium Fysische Geografie werd daarna het echogram ingelezen en gecorrigeerd voor het getij (operator Eric Martens). © Guy De Moor

Les door Philip Polk (op rug) in het kader van de 3e cyclus Mariene Ecologie in de vergaderzaal van het Rijksstation voor Zeevisserij te Oostende. We zien ook Patrick Sorgeloos (helemaal links) en André Bastin (helemaal achteraan). Rechts van Rik Van Landschoote (blond, centraal op eerste rij) herkennen we Paul Vandamme (met krullen), Frank Redant, Gonda Geets, Dirk Maertens en Eric Coppejans. Datum niet gekend. © IZWO

Dirk van Gansbeke (links) en Rudy Herman (rechts) van de Sectie Mariene Biologie (RUG) bij het uitvoeren 'De Hasselt' voor macrobenthosstaalname op de Noordzee. Dit in het kader van de eerste geconcentreerde Onderzoeksactie na Project Zee (juni 1977). © Rudy Herman

De veertiendaagse opnames van de strandprofielen moesten ook doorgaan bij weer én wind. Hier prof. De Moor en studenten aan het werk met waterpastoel, meetbaken en meetkabel met vaste stappunten. Tijdens de winter van 1978-79 ter hoogte van kilometerpaal 37 in Klemskerke. © Guy De Moor

Biologisch Jaarboek + Dodonaea 1970 - XXXVIII - pp. 209 - 217

EEN GESLAGDE KONTAKTDAG TUSSEN NEDERLANDSE EN BELGISCHE MARIENE BIOLOGEN.

Opgedragen aan wijlen Prof. Dr. P. Van Oye.

INLEIDING

door

G. PERSOONE

Met de ontbinding van het Zeewetenschappelijk Instituut te Oostende, verdween onlangs in België de enige instelling waar, aan onze belgische kust, sinds verschillende decennien fundamenteel biologisch onderzoek werd verricht.

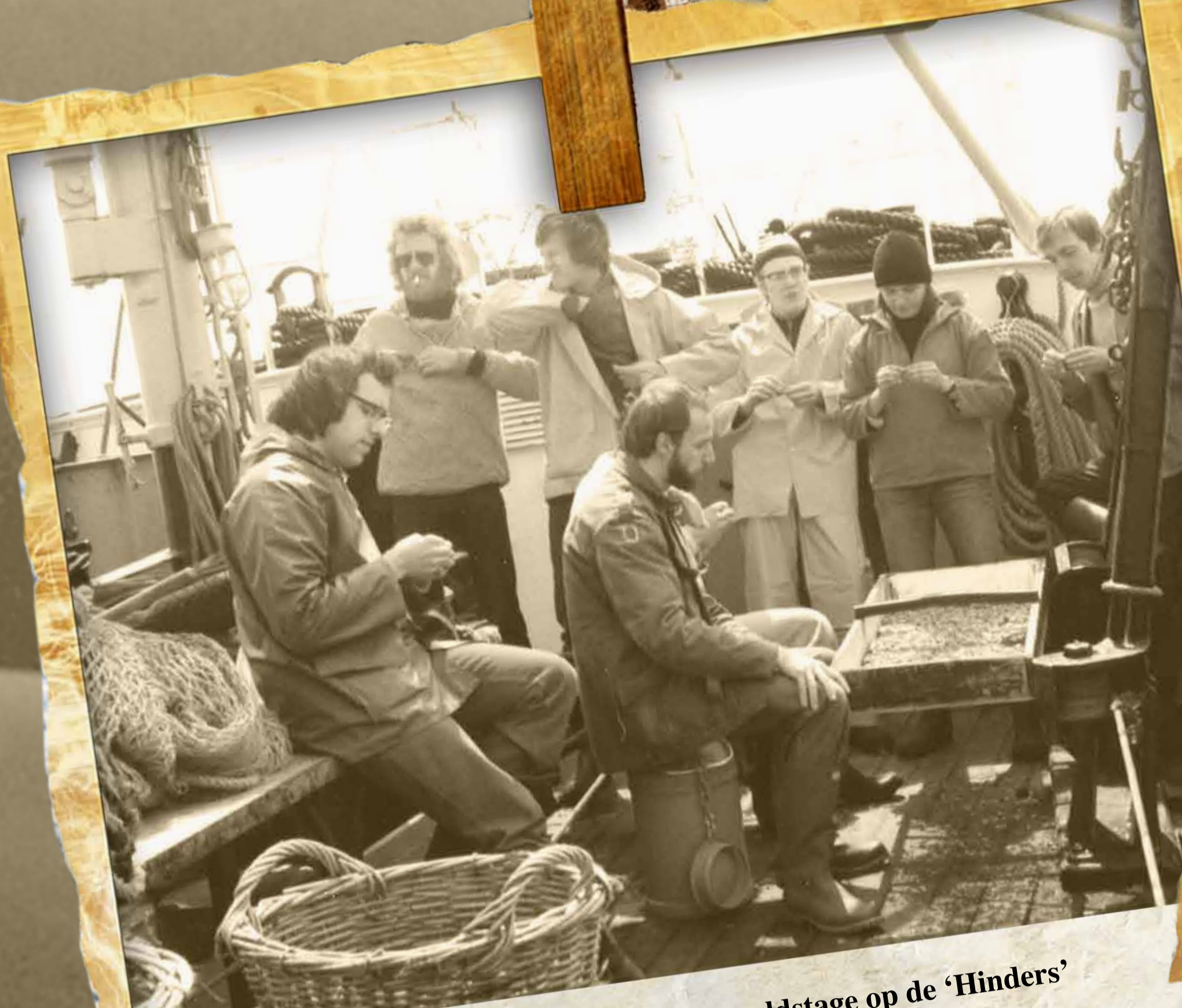
Ondanks het feit dat aan verschillende belgische universiteiten en andere wetenschappelijke instellingen uitstekende "research" gebeurt op talrijke gebieden van de mariene biologie, wordt het ontbreken aan onze kust, van de mariene biologische "research" dat als het ware "de" schakel zou moeten betekenen tussen de belgische mariene vorsers, zowel op informatief als op praktisch gebied, meer en meer als een grote leemte beschouwd, des te meer als men de rijkdom aan dergelijke instellingen in de buurlanden nagaat.

De beste manier hiervoor bleek een bijeenkomst te organiseren om over gemeenschappelijke problemen te kunnen discussiëren.

Waterbouwkundig ingenieur (Frans Verstraeten) aan de slag met een golvmeter in het sedimentologisch schaalmodel van Zeebrugge (1983). © Waterbouwkundig Laboratorium

Marien onderzoek 1950 - 2000

Studenten 3° Cyclus Mariene Ecologie op veldstage op de 'Hinders' (ca. 1977-1978). We herkennen Marc Bergmans (VUB - Lab. Ecologie & Systematiek) op de eerste rij links. Op de tweede rij Etienne Bossuyt (Ecologie & Systematiek), Danny Versichele (midden) en Paul Vanhaecke (rechts), allen van de RUG - Laboratorium voor Maricultuur. © Mony Jaspers

Onder massale publieksbelangstelling beginnen de mensen van BMM en ULg aan de autopsie van een jonge gewone vinvis, aangespoeld op het strand van Ravensijde (november 1997). Herkenbaar zijn o.a. Thierry Jaumiaux, Jan Haelters, Jan Tavernier, John Jacques en Guido Rappé. © Jan Haelters

Studenten van de internationale mastercursus FAME (VUB) op stage aan zee in april 1988 in het IZWO veldlabo aan de Spuikom in Oostende: Katrien Delbeke (rechts) en Micky Tackx (midden). Ook een rondleiding op het hydrografisch schip 'Ter Streep' stond op het programma. © IZWO

De 'Alkaïd' - een bevoorradingsschip voor boorplatforms - werd door Belgische onderzoekers gecharterd voor het uitvoeren van onderzoek in het Belgisch deel van de Noordzee; dit in afwachting dat R/V 'Belgica' zou klaar zijn. Hier in de haven van Oostende (1983). © Guy De Moor

Campagne in 1984 met R/V 'Belgica' in de Noordzee. Links Jean-Henri Heug (ULg) en rechts Hugues Dederwaerder (VUB-ANCH) ter hoogte van de Sthelands. © Frank Dehaïrs

Roland Wollast (ULB - Oceanologie) en Fred MacKenzie (SOEST, Hawaii) op de 'Recteur Dubuisson' bij het veldstation Stareso van de ULg (Calvi, Corsica) in 1974. © Frank Dehaïrs

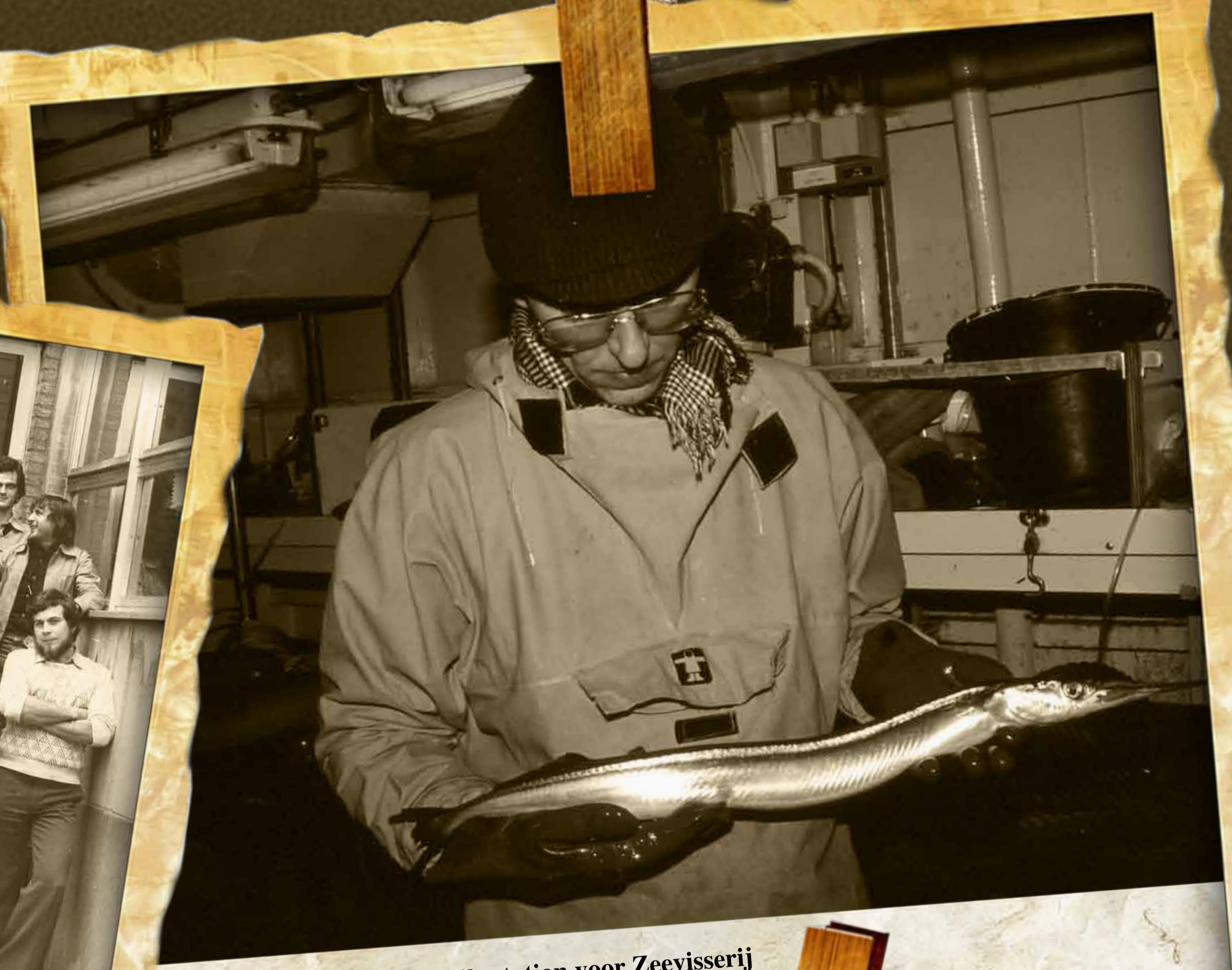
Noordzee-campagne in 1983 op de 'Alkaïd', een gecharterd schip in afwachting dat R/V 'Belgica' zou klaar zijn. V.l.n.r.: Frank Dehaïrs (VUB-ANCH), Nanette Daro (VUB-ECOL), André Vandembout (VUB-ANCH), Gilles Billen (ULB; geknield), Christiane Lancelot (ULB), onbekend (geknield), de 'Rik' (VUB-ECOL), met pet naam onbekend (BMM), de 'Jef' (VUB-ECOL) en naam onbekend (ULg). © Frank Dehaïrs

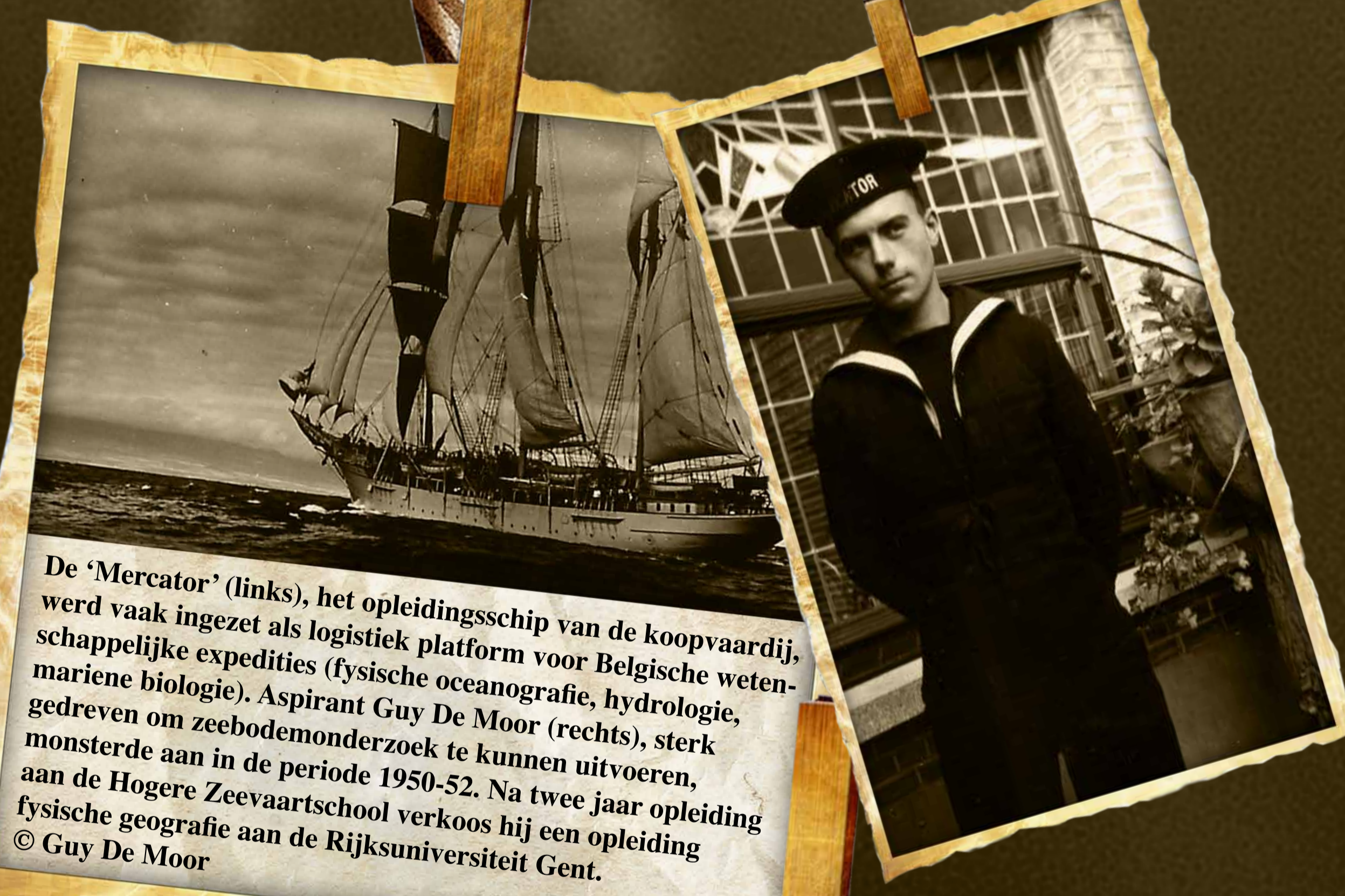
Zeeziekte... het overkomt zelfs de meest ervaren zeevetschapper. © Mony Jaspers

Eerste internationale trainingcursus over de biologie en het gebruik van het pekelkreeftje Artemia in de aquacultuur (mei 1978). Rijksuniversiteit Gent, Artemia Reference Center. Tweede van links herkennen we Guido Persoone. © ARC

Frank Redant van het Rijksstation voor Zeevisserij in het vislab van R/V 'Belgica' met een geep (of mevis) in de handen (najaar 1990). © Jan Haelters

De 'Mercator' (links), het opleidingsschip van de kroopvaardij, werd vaak ingezet als logistiek platform voor Belgische wetenschappelijke expedities (fysische oceanografie, hydrologie, mariene biologie). Aspirant Guy De Moor (rechts), sterk gemonsterd om zeebodemonderzoek te kunnen uitvoeren, aan de Hogere Zeevaartschool verkoos hij een opleiding fysische geografie aan de Rijksuniversiteit Gent. © Guy De Moor

Oesteronderzoek in de Spuikom van Oostende door medewerkers van het Laboratorium voor Maricultuur (RUG) aan het begin van de jaren '80. Christine Claus in het water (1983). © IZWO

Veldonderzoek door prof. Guy De Moor (rechts) in het kader van zijn doctoraatsstudie in 1961: "Geo-elektrische prospectie in de Vlaamse Vallei". © Guy De Moor

Een gezellige babbel in de IZWO lokalen, met v.l.n.r. Antoon De Bont (KUL), Carlo Heip (RUG), Philip Polk (VUB) en Guido Persoone (RUG). © IZWO

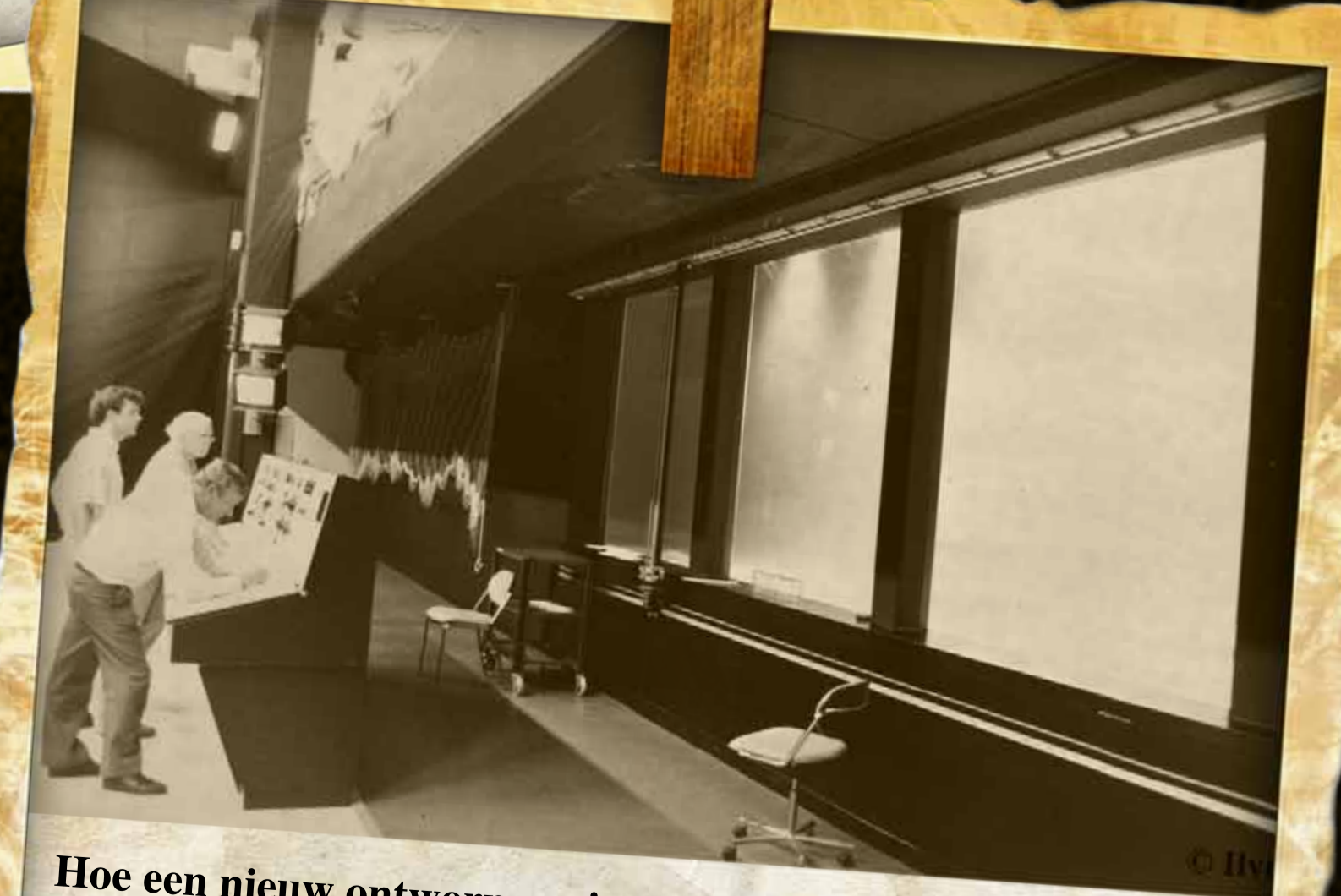
Medewerkers van het Rijksstation voor Zeevisserij (Bernard Demaerel en Henri Goutsmit) zetten de box-corer op het achterdek van R/V 'Belgica' (ong. 1995). Met dit gevaarte worden onverstoorde sedimentstalen genomen. © ILVO-Visserij

Koffiepaauze op het Laboratorium voor Ecologie en Systematiek aan de VUB in 1972. Nanette Daro staat achter Gilles Billen en Frank Redant (met rug naar camera). © Frank Dehaïrs

Veldstages mariene biologie (Rijksuniversiteit Gent) in het veldlabo IZWO aan de Spuikom in Oostende. Links vooraan: Johan Craeymeersch. © IZWO

Hoe een nieuw ontworpen vistuig zich onder water gedraagt, wordt met schaalmodellen uitgetest in een sleeptank. Hier zien we rechts Fernand Delanghe (medewerker van het Rijksstation voor Zeevisserij) aan de slag in de sleeptank van Boulogne-sur-Mer. © ILVO-Visserij

Marien onderzoek 1950 - 2000

Duiken in het veldstation Stareso van de ULg (Corsica) ter voorbereiding van een FWO-project (1981). V.l.n.r.: Rudy Herman, Jan Govaere, Eric Coppéjans en Carlo Heip van de Rijksuniversiteit Gent (RUG). © Rudy Herman

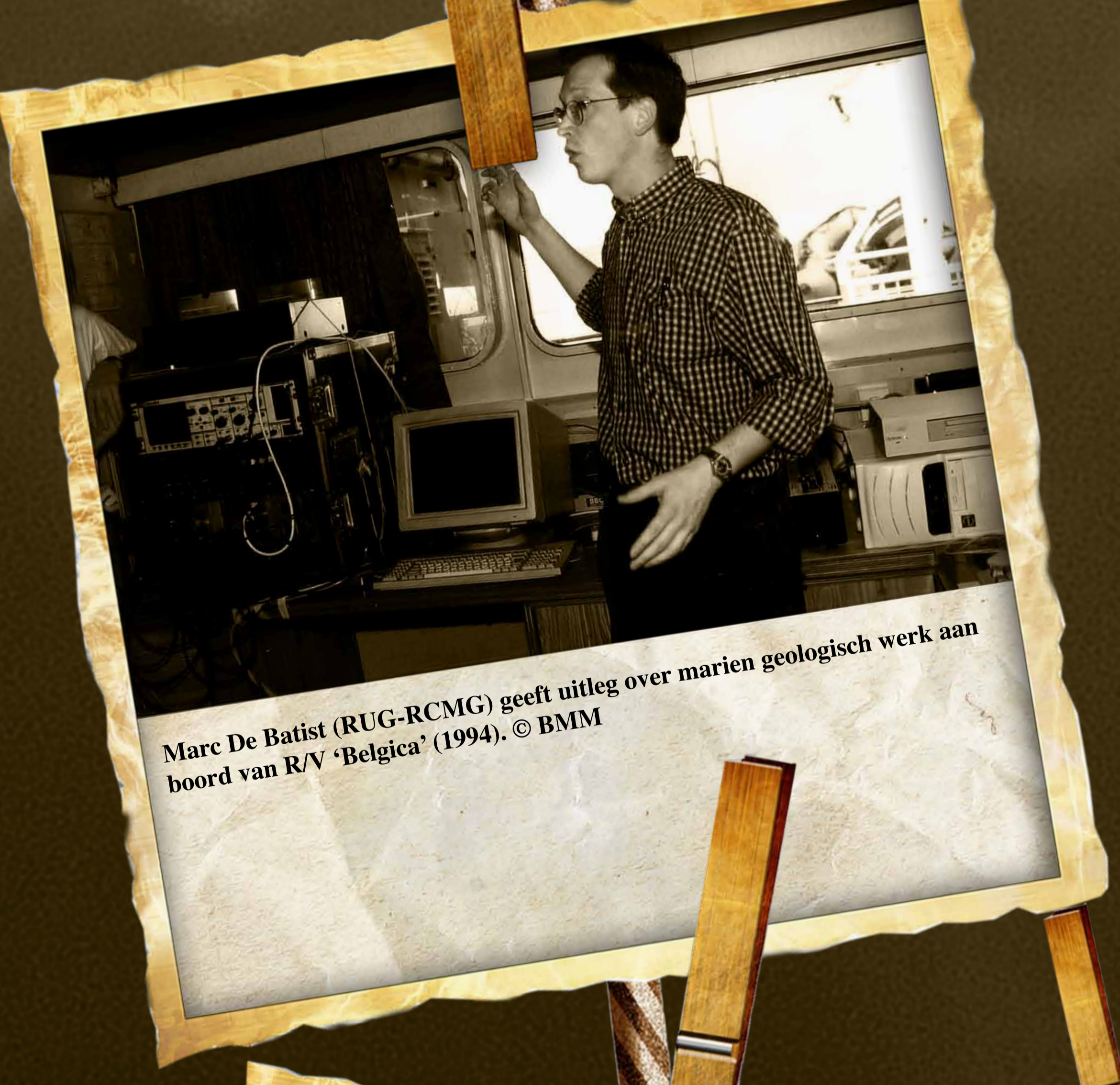
Foto boven: De onderzeër 'Nautile' van IFREMER (Brest, Frankrijk) als die weer aan boord van het moederschip R/V 'Nadir' wordt gehesen.
Foto rechts: Jean-Pierre Henriët (rechts) - samen met piloot Guy Sciarone (links) en co-piloot Yann Houart (onder) - in de capsule van de onderzeër 'Nautile'. Hier net vóór ze hun duik naar 4.650m diepte aanvatten in Fracture Zone Kane, een breukzone in het midden van de Atlantische Oceaan (1993). © Jean-Pierre Henriët

Visvangst voor wetenschappelijk onderzoek aan boord van de R/V 'Belgica' (najaar 1990). Midden Bernard Demaerel en Willy Vanhee van het Rijksstation voor Zeevisserij, Paul Vandamme van de KUJ (links) en Jan Haelters van BMM (rechts). © Jan Haelters

Benthosonderzoek door de RUG in mangrove krekens in Gazi Bay (Kenia). Foto midden: v.l.n.r. Nathalie Georges, Guy De Smet, Marleen De Troch en Jan Schrijvers (1996). Foto link: Jan Mees heeft een accidentje... (1994). Foto rechts: Jan Schrijvers (l) en Guy De Smet (r) ploeteren door de modder met exclusiekooien (1994). © Guy De Smet & Jan Mees

Marc De Batist (RUG-RCMG) geeft uitleg over marien geologisch werk aan boord van R/V 'Belgica' (1994). © BMM

Medewerkers van AWZ net voor hun vertrek met een loodsboot naar de wereldtentoonstelling 1998 in Lissabon. Op hun trip werden ze uitgedaagd om te bruinstormen over de toekomst van de Defloor. Jan Strubbe, Toon Verwaest, Ise Hoet, Anniek Javor, Heidi Mens, Kapt. Marc Willem Van Poucke, Veerle Van Deun, Els Serbruyens en Erik Blomme. Achterste rij v.l.n.r. Kapt. Meersschaut, Hans De Preter, Peter Agotha, Wim Douwe en Koen Colpaert.
Foto links: Ceremonie waar de loodsboot herdoopt wordt tot R/V 'Zeeleeuw'.
Foto rechts: Minister-President Luc Van den Brande ondertekent het Charter van de Oceaan.
© Ise Hoet

Onderzoek naar vervuiling bij platvissen door het Rijksstation voor Zeevisserij. Na het uitprepareren van de lever worden voorbereidingen getroffen door Kris Cooreman (links) voor het meten met een UV-spectrofotometer (rechts, Omer Dececk) aan boord van R/V 'Belgica' (1994). © BMM

Tine Missiaen, geofysicus (RUG-RCMG) aan het werk met de seismische opnameapparatuur op R/V 'Belgica': invoeren van de positieve van de seismische lijnen, die tijdens de campagne gevaren zullen worden (1994). © BMM

De Schelde in het klein... Een laboratorium voor het uittesten van hydraulische en waterbouwkundige bouwwerken. © Waterbouwkundig Laboratorium

Gustaaf Goes (IZWO) loodst Daniëlle Schram en Jan Seys (RUG) veilig over de Spuikom tijdens een bodemdierbemonstering (29/03, 1991). © IZWO

Marien onderzoek 1950 - 2000

Onderzoek naar de organismen aanwezig in de branding van de Belgische stranden door de RUG (1997). Foto rechtsboven: v.l.n.r. Jeroen Willekens, Jan Vanaverbeke en Daniëlle Schram. Foto rechtsboven: v.l.n.r. Jeroen Willekens, Foto rechtsboven: Annick Van Kenhove. © Bregje Beyst

Veldexpeditie met de studenten van de KUL: in het Verdrongen Land van Saefinghe (links) en aan de rotskusten van Wales (rechtsboven). Rechtsboven wijdt prof. Frans Ollevier een gewijde (Zr. M.J. Van Dijk) in "de wonderen van de dierkunde". © KULeuven

Gevaar voor ijzel op zee! R/V 'Belgica' (februari 1985). Guy De Smet (rechtsboven) en Alex Braeckman (midden). © Guy De Smet

Onderzoek naar bodemorganismen door de Rijksuniversiteit Gent. Voor het scheiden van sedimenten en bodemorganismen werd in de jaren 80 met diverse ontwerpen geëxperimenteerd. Foto midden: Rudy Herman (rechts) op een Nederlands schip. Foto links: studenten aan het werk op een Nederlands schip op de Oosterschelde. Foto rechts: Peter Herman op R/V 'Belgica' ter hoogte van Bergen. © Rudy Herman

Het Waterbouwkundig Laboratorium deed in 1983 hydraulische stormvloedkering op de Schelde ter hoogte van Oosterweel. © Waterbouwkundig Laboratorium

Medewerker van het Departement Chemie van de U.L.A. (vermoedelijk Paul Bernard) doet onderzoek naar de chemische samenstelling van aerosolen in zeevlucht op R/V 'Belgica' (20.10.1991). © IZWO

Eric Coppejans (RUG) in zijn sas bij het bestuderen van de macrowieren op de rotskusten van de Boulonnais in het noorden van Frankrijk (28.04.1988). © IZWO

Welke de invloed is van de zeewaarts uitbouw van de haven van Zeebrugge op het stromingspatroon van de Belgische Oostkust en het Schelde-estuarium werd getest in dit tij-overzichtmodel van de kust (1983). © Waterbouwkundig Laboratorium

Peter Van de Vyver (l) en Colin Janssen (r) van de RUG tijdens een 24h-staatsname in de monding van het Zwin (1984). Om de twee uur werd gevist en werd de vangst gemeten. © Colin Janssen

Experimentele opstelling in de kerncentrale van Doel waar, gebruik makend van het koelwater, vis gekweekt werd. De beste resultaten werden verkregen met zeebaars en paling. Tot een commercieel kweek kwam het echter niet. We zien Willy Verdonck (links) en Claude Belpaire (rechts) van het Zoologisch Instituut van de KULeuven (omstreeks 1984). © KULeuven

REGIONAAL
Viskweek in Doel wordt nog uitgebreid
Zeebaars groeit sneller
in koelwater kerncentrale

BEYEREN — Op de terrein- geregeld. Vissen kunnen in op- gevormd koelwater drie tot vier keer sneller groeien dan in hun natuurlijke omgeving. Vandaar dat in 1983, onder impuls van het toenmalige EBES (nu Electabel), de Gemeente van Leuven Re- schappij, KULeuven Re- Zoologisch Instituut van de KULeuven om de haalbaarheid van intensieve viskweek in het koelwater van de Doelse kern- centrale na te gaan. De vrij grote hoeveelheid uit- ling aan de koelwater-uitlaat van de kerncentrale was een positieve indicatie. De beschikbaarheid van koelwater vormt in Doel geen probleem omdat de vier eenheden dit in voldoende hoeveelheid produ- ceren.

Eerste fase
 Een eerste oriënterende fase was gericht op het allaten van de mogelijkheden. Het water in Doel is brak. Dit biedt het voordeel bepaalde zee- visen te kweken die duurder kunnen worden verkocht dan de meeste zoetwatervis- sen. Door het verregaar in de koelwater van goede kwaliteit. Door het verzorgd met zuurstof en is het geschikt om veel vis in de kweektanks te houden. In de eerste fase werden een aantal potentieel interessante vissoorten uitgetest. Daarbij zat uiteraard paling, gezien de reeds bestaande markt voor deze vissoort en het natuurlijke

voorkomen in onze streken. Daarnaast werden kweekexpe- rimenten opgezet met zee- baars, dorside, forel, meerval en sterkarper. Uiteindelijk werd zeebaars weerhouden voor- bleek dat met deze soort de beste resultaten werden be- haald. Zeebaars komt van natu- re in riviermondingen voor, ook in de Westerschelde, om- dat deze vissoort is aangepast aan de Doelse omstandighe- den. De zeebaars groeit opti- maal bij 14 graden Celsius. Bij deze watertemperatuur en mits de hoog-energetische voeding die volledig de behoefte van de vissen dekt, bereikt de zeebaars (aanvankelijk 2 gram) na 15 tot 20 maanden een marktwaar- gewicht van 250 gram. Om tot 700 gram te komen, moet nog een jaarje langer worden ge- wacht. In Zuid-Franse lagunes bereikt de zeebaars dat gewicht pas na 3 tot 4 jaar.

De kwaliteit van de gekweekte droogvoer gevoede visen was na onderzoek van concentra- ties van zware metalen, PCB's en radio-isotopen lager of ge- lijk aan de gemiddelden gevon- den bij wildvang consumptie- visen.

Tweede fase
 Einde 1986 werd een tussen- evaluatie gemaakt en werd de pilotinstallatie door de kerncentrale Doel aangepast en gemoderniseerd met nieuwe aanvoertleidingen, een water- menomstatie en extra be-

lichting in de kweektanks. Dit liet toe het onderzoek in een tweede fase te richten naar maximale capaciteit en renda- biliteit. Teneinde dit te berei- ken werden andere testsche- ma's uitgewerkt.

Door een regelmatig verplaat- sing van de vis kon de installa- tie eveneens optimaler worden benut.

Momenteel wordt per week 50 kg zeebaars verkocht en kan er zelfs niet aan de vraag worden voldaan. Deze ver- worden voldaan. Deze ver- worden voldaan, maar wanneer dat bezicht in relatie tot de beschikbare testinstallatie, beschikbaar dan bekom je vergelijkbare op- brengsten zoals in de industr- le zeebaarskweek van de kerncentrale in Gravelines in Frankrijk.

Ook de veiligheid van de be- staande installatie werd verbe- terd.

Een industriële viskweek- rij kan niet zonder de aanvoer van vers water en moet 100% bedrijfszeker werken. Tenslotte werd ook de basis gelegd voor een geautomatiseerde gepre- ciseerde en een gestructu- reerde administratie. Het is nu nog even wachten op de bouw van een industriële vis- kweekrij. Ter afronding van het project werd nieuw aangevoert- de vissoort van de toekomst. De kweek blijft behouwen te zijn.

Archeologische resten van een vissersdorp, tot eind de jaren 70 zichtbaar op het strand van Raversijde. Etienne Cool (links) en onbekende persoon aan het werk in februari 1971. © VIOE

Archeologische resten van een vissersdorp, tot eind de jaren 70 zichtbaar op het strand van Raversijde. Etienne Cool (links) en onbekende persoon aan het werk in februari 1971. © VIOE